

Uchwała Nr XLI/266/14
Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach
z dnia 28 kwietnia 2014 roku

w sprawie ustanowienia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce
na lata 2014-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149 poz. 887 z późn. zm.), Rada Miejska w Boguszowie-Gorcach uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się gminny program wspierania rodziny pod nazwą „Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce na lata 2014-2016” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Boguszowa - Gorc.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie
do uchwały Nr XLI/266/14 Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach
z dnia 28 kwietnia 2014 roku

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149 poz. 887 z późn. zm.) w art. 179 ust. 2 przewiduje obowiązek uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny po złożeniu przez wójta rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny stanowi zadanie własne gminy określone w art. 176 pkt 1 przedmiotowej ustawy.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY BOGUSZÓW-GORCE
NA LATA 2014 – 2016

Bogusław-Gorce, kwiecień 2014

Spis treści

Wprowadzenie	4
I Diagnoza środowiska	6
II Cel i zadania programu	11
III Adresaci programu	14
IV Realizatorzy programu	14
V Sposób kontroli realizacji programu	15
VI Źródła finansowania	15
Zakończenie	15

Wprowadzenie

„Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce na lata 2014 – 2016” jest wynikiem realizacji obowiązku nałożonego na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), która nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”¹.

Brzmienie preambuły do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje wprost, że u podstaw regulacji ustawy leży dobro dziecka oraz dobro rodziny jako podstawowej komórki społecznej, przy czym dobro dziecka powinno być stawiane zawsze na pierwszym miejscu.

Realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- strategia Polityki Społecznej Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.

¹ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Zgodnie z w/w przepisami samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - ▲ zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - ▲ organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - ▲ prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - ▲ podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - ▲ kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
 - ▲ współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
5. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
6. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,
7. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

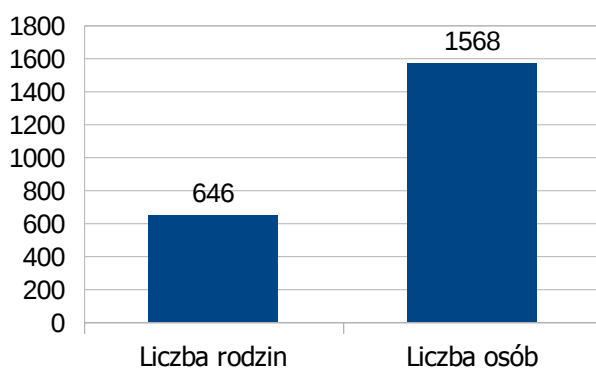
I Diagnoza środowiska

Diagnoza środowiska lokalnego, które ma być objęte programem przedstawia sytuację rodzin z punktu widzenia możliwości udzielenia wsparcia przez system organizowany przez gminę Boguszów-Gorce. Podstawę do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny stanowiła Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta na lata 2009-2013 oraz analiza danych rodzin i osób objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach. Istotą proponowanych rozwiązań jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, mającą trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Planowane działania będą miały na celu zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie. Natomiast w sytuacji, gdyby dziecko musiało być okresowo poza rodziną, zapewnienie mu szybkiego powrót do niej. Pomoc będzie skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą i zagrożonych ubóstwem. Profilaktyka obejmie również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Na terenie gminy Boguszów-Gorce w roku 2012 zamieszkiwało 16 137 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych wynosiła 1493. W 2012 roku pomocą z Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach objętych 646 rodzin w tym 1568 osób.

Rysunek 1.:

Korzystający
z pomocy w
OPS w
Boguszowie-
Gorcach w
2012r.

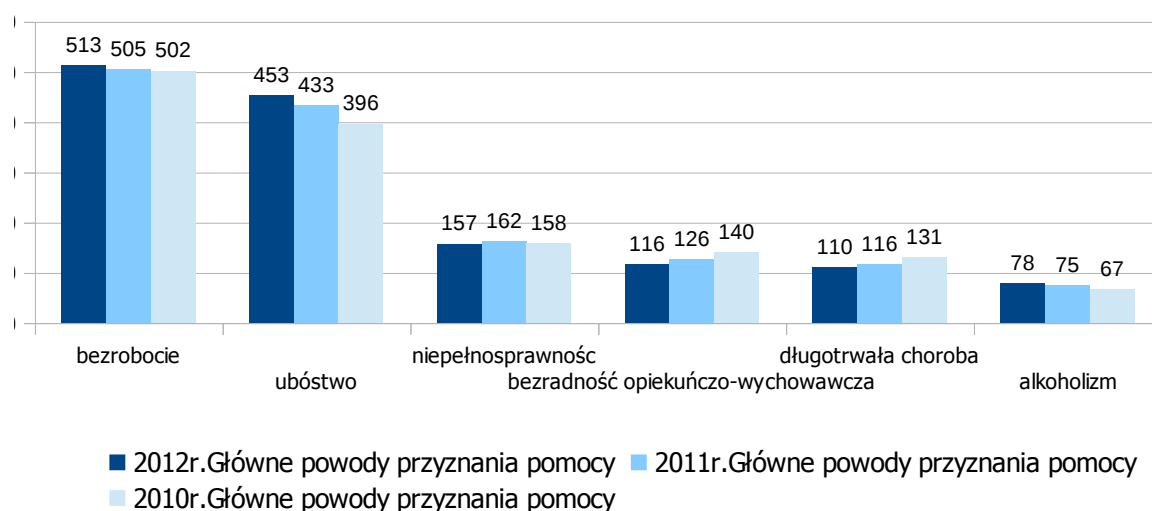

■ Korzystający z pomocy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach w 2012r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych OPS w Boguszowie-Gorcach

Decydującym powodem przyznania pomocy obok ubóstwa była: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm. Rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w 2012 roku było 653.

Rysunek 2.: Główne powody przyznania pomocy w OPS w Boguszowie-Gorcach

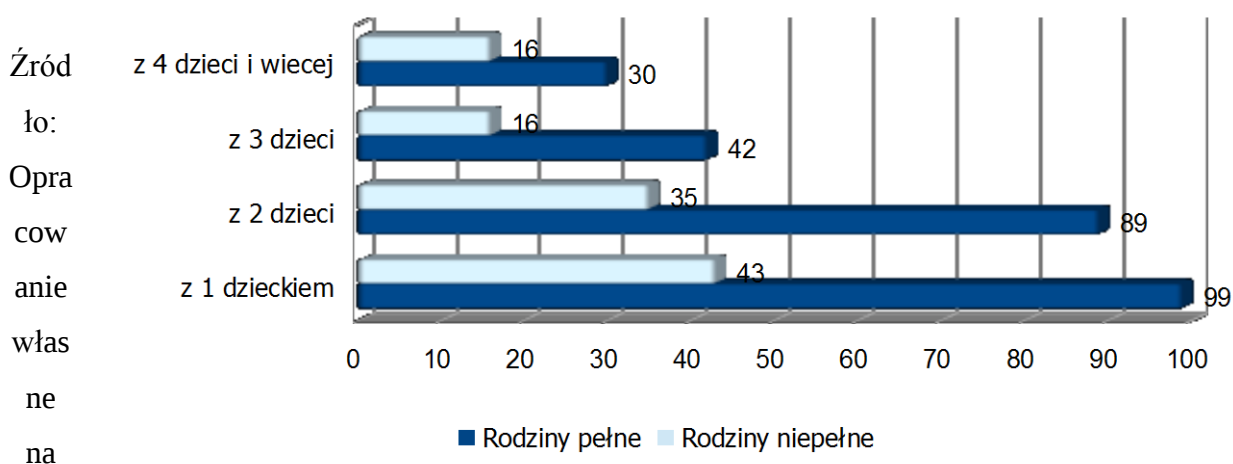
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych OPS w Boguszowie-Gorcach

W sytuacji wystąpienia w rodzinie co najmniej dwóch problemów, mamy do czynienia z rodzinami wieloproblemowymi. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej wieloproblemowość nasila się w przypadku rodzin wielodzietnych posiadających troje i więcej dzieci oraz niepełnych, gdzie obowiązki związane z wychowywaniem i utrzymaniem dzieci spoczywają na jednym rodzicu. Najczęściej występującym problemem rodzin z dziećmi,

niezależnie od struktury, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączona z innymi dysfunkcjami takimi jak: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, przemoc domowa i inne.

Podział rodzin ze względu na liczbę dzieci objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach przedstawia poniższy wykres.

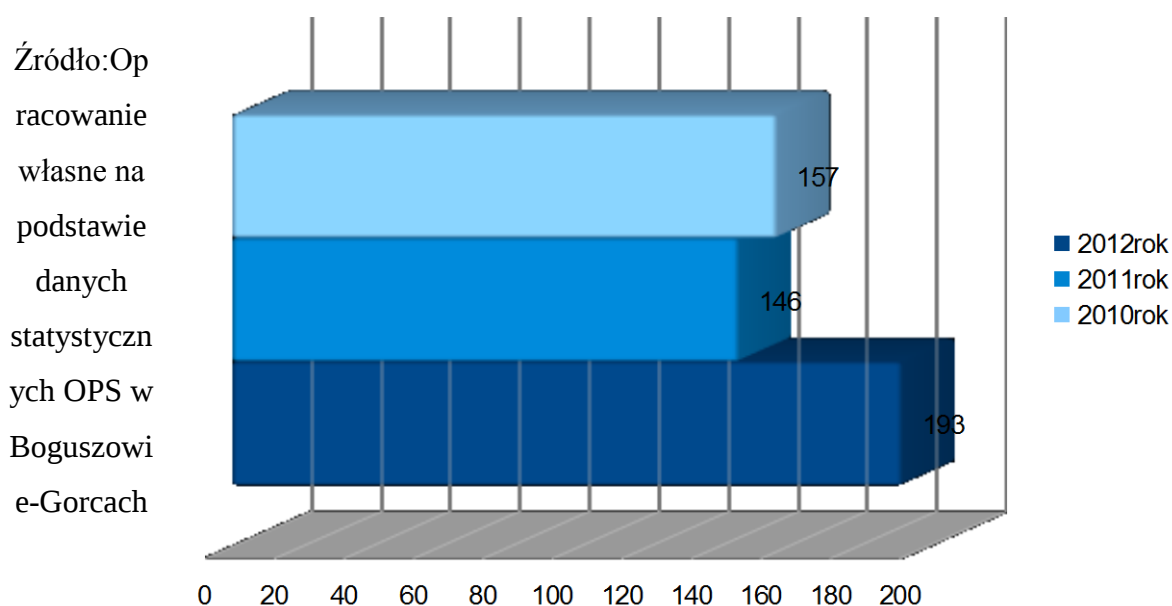
Rysunek 3.: Podział rodzin ze względu na liczbę dzieci objętych wsparciem

podstawie danych statystycznych OPS w Boguszowie-Gorcach

Rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego, zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty, czy też ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Elementarną formą pomocy w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego dla rodzin z dziećmi jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków. Wszystkie dzieci objęte opieką, wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach Programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Rysunek 4.: Liczba dzieci w Boguszowie-Gorcach objętych dożywianiem

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koncentruje się na działaniach mających na celu tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych oraz skierowana jest do rodzin z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że w 2012 roku na terenie gminy zawiązało się 6 rodzin zastępczych, sfinansowano pobyt 14 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Od kwietnia 2012r. w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniono asystenta rodziny (w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej). Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20. Asystenturą rodzinną

w pierwszej kolejności objęto 17 rodzin, w których łącznie wychowuje się 59 dzieci. Rodziny te przejawiały największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone były umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W/w rodziny to rodziny wielodzietne, niepełne, borykające się z ubóstwem, uzależnieniami oraz licznymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

II Cel i zadania programu

Głównym celem programu jest wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci;
2. wdrażanie skutecznych programów zapobiegających kryzysowi w rodzinie umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej;
3. wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem;
4. promowanie wartości rodzinnych

Zadania przewidziane do realizacji w ramach programu na lata 2014-2016 przedstawia tabela.

Tabela: Zadania przewidziane do realizacji na lata 2014-2016

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka oraz wsparcie rodziny biologicznej w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej		
Zadania	Wskaźniki realizacji zadania	Podmiot realizujący
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	⤴ liczba rodzin i dzieci objęta pomocą ⤴ liczba świadczeń	OPS
Objęcie rodzin pomocą w postaci dożywiania	⤴ liczba dzieci korzystających z dożywiania	OPS
Objęcie rodzin profesjonalną pomocą, w tym współpraca z asystentem rodziny	⤴ liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych współpracą i nieodpłatnym poradnictwem	OPS, UM
Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań	⤴ liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w świetlicach środowiskowych oraz innych instytucjach oświatowych na terenie gminy	OPS, UM, OSiR, MBP-CK, szkoły
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	⤴ liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach ⤴ wielkość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach	OPS
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących sytuacji kryzysowych		

Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	▲ liczba podjętych interwencji ▲ liczba osób objętych wsparciem ▲ liczba spotkań roboczych z przedstawicielami poszczególnych instytucji	OPS
Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego zwłaszcza pedagogicznego, psychologicznego oraz prawnego; organizowanie terapii dla rodzin przeżywających trudności związanych z wychowaniem dzieci	▲ liczba i specyfika miejsc poradnictwa specjalistycznego ▲ liczba osób którym udzielono pomocy	OPS, PCPR, SOWiK
Podnoszenie kompetencji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez współpracę z asystentem rodziny	▲ liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin ▲ liczba rodzin, którym przyznano pomoc asystenta rodziny	OPS
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba	▲ liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem	OPS
Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej		
Przygotowanie rodziny naturalnej do powrotu dziecka z pieczy zastępczej oraz wspieranie rodziny po powrocie dziecka z pieczy		
Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Celem jest poprawa funkcjonowania rodziny naturalnej w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny.	▲ liczba rodzin objętych wsparciem	OPS, PCPR
Udzielanie pomocy rodzinie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	▲ liczba rodzin, którym udzielono takiej pomocy	OPS, UM, ZGM
Aktywizacja społeczno- zawodowa rodziców biologicznych	▲ liczba rodzin, którym udzielono takiej pomocy	OPS, PUP
Działania wspierające rodzinę naturalną i dziecko	▲ liczba dzieci które powróciły do rodziny naturalnej	OPS

Oczekiwane efekty programu:

- wypromowanie i wykreowanie pozytywnego obrazu rodziny,
- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- zminimalizowanie wykluczenia społecznego rodziny i jej członków,
- zintegrowanie działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków,
- zwiększenie aktywności organizacji i instytucji działających na rzecz rodziny,
- poprawa bezpieczeństwa rodziny i jej członków.

III Adresaci programu

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Boguszowa-Gorc w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

IV Realizatorzy programu

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguszowie-Gorcach, który jako organizator pracy z rodziną przy współpracy z następującymi instytucjami:

- ♣ Urzędem Miejskim w Boguszowie-Gorcach,
- ♣ Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ♣ placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- ♣ placówkami służby zdrowia,
- ♣ Zespołem Interdyscyplinarnym,
- ♣ Policją,
- ♣ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,

- ✧ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną,
- ✧ Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia i Interwencji Kryzysowej,
- ✧ organizacjami pozarządowymi.

V Sposób kontroli realizacji programu

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Miasta Boguszowa-Gorce przedstawi Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją tych zadań.

VI Źródła finansowania

Finansowanie programu odbywać się będzie z następujących źródeł:

- ✧ budżet Gminy Boguszów-Gorce,
- ✧ dotacje programowe w ramach udziału w konkursach ofert,
- ✧ fundusze Unii Europejskiej.

Zgodnie z zapisami ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny.

Zakończenie

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Boguszów-Gorce zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Wskazane do realizacji zadania zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. Należy podkreślić, że wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności.